

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจ
ฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจเทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป:
กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลหูล่งประดู่ อำเภอห้วยแถลง
จังหวัดนครราชสีมา

THE DESIGN AND DEVELOPMENT OF LOCAL PRODUCTS TO
ENHANCE THE GRASSROOTS ECONOMY INSPIRED BY HONORING
THE SIRISINLAPIN ARTIST: THE CASE STUDY OF COMMUNITY
PRODUCTS AT LUNG PRADU SUBDISTRICT, HUAI THALAENG
DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

อลิศา โชตินนท์ภิชา¹, สุธิดา วรรณนะปรกรณ์², นุสรรา ทองคลองไทร³, ภัคดี ปริดาศักดิ์⁴,
สุทธิชาติ ใจชอบสันเทียะ⁴

*Alisa Chotinonphicha¹, Sutida Wattanapakorn², Nusara Thongklongsai³,
Pakdee Predasak⁴, Suttichat Jaichobsuntia⁴*

*Email: amarakaew@gmail.com, e-jing_engy@hotmail.com,
suthida_pla01@hotmail.com, predasak@gmail.com, csadsign@gmail.com*

¹ อาจารย์ ดร. หลักสูตรออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา

⁴ อาจารย์ หลักสูตรออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹ Lecturer Dr., Visual Communication Design Program, Faculty of Humanities and Social Science, Nakhon
Ratchasima Rajabhat University

² Assistant Professor Dr., Visual Communication Design Program, Faculty of Humanities and Social
Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

³ Assistant Professor, Visual Communication Design Program, Faculty of Humanities and Social Science,
Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

⁴ Lecturer, Visual Communication Design Program, Faculty of Humanities and Social Science, Nakhon
Ratchasima Rajabhat University.

วันที่รับบทความ: 7 ก.ค. 2566 วันที่แก้ไขเสร็จ: 25 ก.ย. 2566 วันที่ตอบรับ: 30 ก.ย. 2566

บทคัดย่อ

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลห้วยประดู่ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” 2) เพื่อประเมินผลการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) แบบสัมภาษณ์ และ แบบสอบถามใช้กับกลุ่มทอเสื่อ และกลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลห้วยประดู่ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 72 จากทั้งหมด 25 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย 2) แบบสอบถามใช้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และ 3) แบบสอบถามใช้กับผู้บริโภคที่เข้ามาเลือกซื้อสินค้า 50 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญผลประเมินความพึงพอใจด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่นำแรงบันดาลใจจากลวดลาย “ขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.94$) และ ลวดลายจากแรงบันดาลใจจากพาดฉีพระหัตถ์ในสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ชุด “หลากหลายหลายชีวิต” ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.88$) ซึ่งการนำลวดลายจากแรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” เป็นการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก จากผลการวิจัยพบว่าเมื่อนำรายได้มาเปรียบเทียบก่อนและหลังนำลวดลายมาใช้พบว่าผู้ประกอบการอาชีพแปรรูปเสื่อทอมีกำไรจากยอดขายผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้นจากเดิมมากกว่า 200%

คำสำคัญ: การออกแบบ, ผลิตภัณฑ์ชุมชน, เศรษฐกิจฐานราก, สิริศิลป์

ABSTRACT

The Design and Development of Local Products to Enhance the Grassroots Economy Inspired by Honoring the Sirisinlapin Artist: The Case Study of Community Products at Lung Pradu Subdistrict, Huai Thalaeng District, Nakhon Ratchasima Province aimed 1) to design and develop community products to enhance the

grassroots economy inspired by "Honoring the Sirisinlapin Artist," and 2) to evaluate the design and development of community products. The present study employed a quantitative method, with interviews as the primary data collection. The research instruments comprised of an interview and questionnaires including 1) the interview was used to gather data from 18 entrepreneurs of the mat weaving and the basketry product communities in Lung Pradu Subdistrict, representing 72 percent of the total population of 25 producers selected for the interview using a simple random sampling, 2) The questionnaire for designing and developing products were utilized with 3 design experts using purposive sampling, and 3) the questionnaire for evaluating satisfaction of 50 consumers of the communities using random sampling. The results elucidated a high level of satisfaction towards the designed and developed products inspired by "Princess Sirivannavari's Hook Pattern" ($\bar{x} = 4.94$) and a high level of satisfaction towards the designed and developed products using the pattern of "Various Pattern, Diversity of Life" by Her Royal Highness Princess Chulabhorn Krom Phra Srisavangavadhana ($\bar{x} = 4.88$). Implementing patterns inspired by "Honoring the Sirisinlapin Artist" has resulted in enhancements to the grassroots economy, as evidenced by increased income levels observed before and after integrating these patterns. It was discovered that entrepreneurs gained a higher profit, over 200%, from the previous sales of community products.

Keywords: Design, Community Product, Grassroots Economy, Sirisinlapin Artist

บทนำ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นเศรษฐกิจฐานราก (2561 – 2580) จากบทวิเคราะห์ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) : พอช. ได้วิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจฐานรากกันอย่างจริงจัง พบว่าชุมชนไทยตั้งแต่อดีตอาศัยหลักหรือเศรษฐกิจหลักขึ้นอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นคือ เขา นา ป่า ทะเล นั่นคือคนไทยมีอาชีพทำสวน

ทำไร่ ทำนา และการประมง ที่ทำมาหากินบนฐานทรัพยากรที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่น โดยระบบเศรษฐกิจในอดีตของไทยได้ก่อให้เกิดภูมิปัญญาต่างๆ เช่น ภูมิปัญญาด้านการปลูกพืชที่หลากหลายในลักษณะเกษตรยั่งยืน ภูมิปัญญาด้านการจักสานเพื่อยังชีพ ภูมิปัญญาด้านงานศิลปหัตถกรรม ซึ่งภูมิปัญญาในอดีตเหล่านี้ไม่ได้หวังสร้างขึ้นมาเพื่อค้าขาย แต่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติ เช่น การจักสานเครื่องมือจับสัตว์ การจักสานภาชนะในครัวเรือน การทอผ้า การทอเสื่อ ทั้งหมดนั้นสร้างเพื่อไว้ใช้หรือแลกเปลี่ยนกันเป็นต้น นี่คือนั่นที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานานและเป็นปัจจัยที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคงแข็งแรง ซึ่งรัฐบาลในยุคปัจจุบันได้ค้นพบศักยภาพและความสามารถของชุมชน จึงแก้ไขปัญหาความยากจนเพื่อยกระดับชีวิตของคนในชุมชนให้มีความกินดีอยู่ดี ดังคำว่า “เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขันสามารถพึ่งพาตนเอง ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น” รัฐบาลจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่แสดงถึงวิถีชีวิตของชุมชนทั้งด้านภูมิปัญญา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเป็นการสร้างโอกาส สร้างงาน สร้างรายได้ และการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564: ออนไลน์)

อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม (Cultural Industries) เป็นห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก สามารถสร้างสินค้าใหม่ๆ ที่มีคุณค่าได้อย่างต่อเนื่องโดยอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมให้ความสำคัญกับการใช้อัตลักษณ์หรือภูมิปัญญาเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการออกแบบสินค้าและบริการที่สามารถแสดงและบ่งชี้สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิตของชุมชนและสังคมในภูมิภาคนั้น อย่างประสานสอดคล้องกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าผลผลิตเข้าสู่ระบบธุรกิจ โดยในปัจจุบันอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมไม่เพียงเป็นแต่ภาคอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูงในโลกการค้า แต่ยังมีศักยภาพในการสร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงทางสังคมและเป็นการดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน โดย UNCTAD ได้แบ่งอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม 4 ประเภทดังนี้ 1) มรดกทางวัฒนธรรม เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมประวัติศาสตร์โบราณคดี วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และสภาพ

สังคม แบ่งเป็นกลุ่มการแสดงออกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น ศิลปะและงานฝีมือ เทศกาลงานเฉลิมฉลอง และกลุ่มที่ตั้งทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถานและพิพิธภัณฑ์ 2) ศิลปะเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์บนพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรม คือ กลุ่มงานศิลปะ เช่น ภาพวาด รูปปั้น วัตถุโบราณ และกลุ่มการแสดง เช่น การแสดงดนตรี การแสดงละคร การเชิดหุ่นกระบอก 3) สื่อ เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ แบ่งออกเป็นงานสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ และงานโสตทัศน เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ 4) ประโยชน์ใช้สอย เป็นกลุ่มของสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า แบ่งเป็นสามกลุ่ม คือ กลุ่มการออกแบบ กลุ่มสื่อสมัยใหม่ และกลุ่มบริการทางความคิดสร้างสรรค์ (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555: 6)

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ที่มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ชุมชนและมีกำลังในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันในตลาดที่ค่อนข้างสูง โดยพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดก็คือ ตำบลหูล่งประดู่ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมและผ้าฝ้ายทอมือที่ได้รับการการันตีถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์มาอย่างยาวนาน นอกจากผ้าทอแล้วในพื้นที่ยังมีกลุ่มวิชาชีพด้านหัตถศิลป์ที่มีชื่อเสียงอีกหลายด้าน อาทิ ทอเสื่อ จักสานพลาสติก ที่ได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน และแสวงหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งรูปแบบ และลดลดยภายใต้การผลักดันเอกลักษณ์ภูมิปัญญาให้เกิดการยกระดับคุณค่าและมูลค่าอย่างยั่งยืน (Lung Pradu Subdistrict Administrative Organization, 2022, online) จากการลงพื้นที่สำรวจพบว่าผลิตภัณฑ์เสื่อทอจากต้นไผ่ลั่นทมทอเป็น ลายขอแก้ว ลายดอกบัว และนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภท เสื่อ ปลอกหมอน และ กระเป๋า โดยผลิตภัณฑ์เสื่อแบบไม่ทอลวดลายจะจำหน่ายในราคา 150 บาท, ปลอกหมอนทอลวดลายจำหน่ายในราคา 150 บาท และ กระเป๋าล้องแขนทอลวดลายจำหน่ายในราคา 450 บาท สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติกนิยมนำเป็นลายขัดและสลับโครงสร้างสีเพื่อให้เกิดความสวยงามและนำไปผลิตเป็นกระเป๋า และ ตะกร้า จำหน่ายอยู่ในราคา 150 – 350 บาท ทั้งนี้ราคาของผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับขนาดและวัสดุที่นำมาตกแต่งผลิตภัณฑ์

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นนี้ จึงเป็นที่มาของโครงการวิจัยการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ

“เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์”กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลห้วยประดู่ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาโดยมุ่งที่กระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้การศึกษาเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นผสมผสานกับการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากลายพระราชทานของเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ และผลงานฝีพระหัตถ์ของสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ สิริราชกุมารีฯ เพิ่มประสิทธิภาพให้การประกอบอาชีพในกับกลุ่มแม่บ้านในชุมชนให้มีความยั่งยืน สามารถสร้างคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์และเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากผ่านการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนได้

ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดใช้คำฟุ่มเฟือยในบทความนี้ คณะผู้วิจัยขออนุญาตความหมายคำว่า ผลิตภัณฑ์ชุมชน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลห้วยประดู่ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน
2. เพื่อประเมินผลการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ในด้านการต่อยอดภูมิปัญญาและการยกระดับรายได้ของชุมชนกลุ่มเป้าหมาย

วิธีการศึกษา

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานโดยแบ่งเป็น 3 ลำดับขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลสู่การสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อนำมาออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์”กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน

1.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบลวดลาย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบลวดลาย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ จำนวน 3 ท่าน

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบลวดลาย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ จำนวน 3 ท่าน ที่มีต่อผลงานการออกแบบที่ได้แรงบันดาลใจ “เกิดให้เจ้าฟ้าองค์ศรีศิลป์” มาออกแบบและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในรูปแบบต่างๆ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามมาวิเคราะห์และหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน และสรุปข้อมูลที่ได้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด

2. ขั้นตอนการศึกษาประเภทและรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อหาแนวทางออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนกลุ่มหัตถกรรมแปรรูปต้นไผ่และกลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์จำนวน 18 คน โดยเลือกจากศักยภาพของกลุ่มชาวบ้านที่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นรูปแบบต่างๆ ได้ และ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 21 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมาประเมินแบบร่างผลงานการออกแบบ ทฤษฎีการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการเลือกแบบเจาะจง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 18 คน และ แบบสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อหาความเหมาะสมในขั้นตอนการผลิต และ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาพร่างผลงานการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยผู้วิจัยจะมีการร่างภาพผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบกับแบบสอบถาม ที่มีข้อคำถามเกี่ยวกับการออกแบบด้านต่างๆ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ได้จากตัวแทนกลุ่มหัตถกรรมแปรรูปต้นไผ่, กลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์ ตำบลห้วยประดู่ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อภาพร่างผลงานการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อใช้สรุป
ภาพร่างผลงานสู่แนวทางการออกแบบและสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์

3. ขั้นตอนการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบและพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์
สิริศิลปิน” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ในการนำมาออกแบบและพัฒนาเพื่อยกระดับ
ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคที่เข้ามาเลือกซื้อสินค้าในร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์
ชุมชนของคณะมนุษยฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา หรือ ผู้บริโภคที่เข้ามาเดินชม
สินค้าในงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จัดโดย หน่วยงานต่างๆของภาครัฐและเอกชน
ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 50 คน

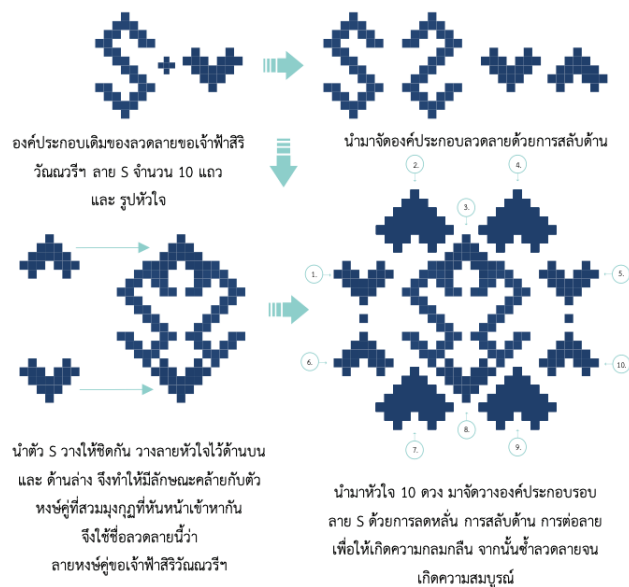
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคที่
เข้ามาเลือกซื้อสินค้าในร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนของคณะมนุษยฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา หรือ ผู้บริโภคที่เข้ามาเดินชมสินค้าในงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จัด
โดยหน่วยงานต่างๆของภาครัฐและเอกชน จำนวน 50 คน

3.3 การรวบรวมข้อมูล เนื้อหาที่ใช้ในแบบสอบถาม คือ ความพึงพอใจที่มีต่อ
ต้นแบบการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้
แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลปิน” ต่อการออกแบบด้านต่างๆ ดังนี้ 1) เป็นการ
ออกแบบที่มีหน้าที่ใช้สอยเหมาะกับชีวิตประจำวัน 2) เป็นการออกแบบที่มีความสวยงามใน
ด้านรูปร่าง รูปทรง 3) เป็นการออกแบบที่มีสี และ ลวดลายสวยงาม 4) เป็นการออกแบบ
ที่มีความแข็งแรง 5) เป็นการออกแบบที่น่าวัสดุมาใช้ในการผลิตได้เหมาะสม และ 6) เป็นการ
ออกแบบที่สามารถยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนได้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจมา
วิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์
จากต้นไหลประเภทต่างๆ ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาแปลผลบรรยายสรุปจุดอ่อน จุดแข็ง
เพื่อหาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุง และประเมิน เพื่อนำไปออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลปิน”
กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาลวดลาย “ขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” พบว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ได้ประทานลายผ้าเป็นของขวัญปีใหม่ ในครั้งนี้ ได้ประทานพระอนุญาตแบบลายมัดหมี่แก่ช่างทอผ้า ชื่อลาย “ผ้ามัดหมี่ลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ” ผ่านอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นของขวัญปีใหม่และสื่อความหมายถึงการส่งมอบความรักและความสุขให้แก่ชาวไทยทุกคน และประทานพระอนุญาตให้กลุ่มทอผ้าทุกกลุ่มทุกเทคนิค สามารถนำไปใช้ทอผ้า ผลิตผ้าได้ โดยลาย S หมายถึง Sirivannavari สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ลาย S จำนวน 10 แถว หมายถึง พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ลายเชิงผ้ารูปหัวใจ หมายถึง ความรักที่พระองค์มีต่อประชาชนชาวไทยทุกคน = Eternal Love เพื่อเป็นการจุดประกายความคิดในการพัฒนาลวดลายผ้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไทยให้มีความร่วมสมัยเพื่อวิถีชุมชนที่ยั่งยืน ดังนั้นการออกแบบลวดลายเสื้อทอจากต้นไหม ภายใต้แรงบันดาลใจ “เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” ชูดลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ จึงเป็นลวดลายที่ประชาชนชาวไทยสามารถนำไปใช้เพื่อนำไปต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืนในชุมชน ดังเช่นโครงการผ้าไทยใส่ให้สนุกที่ได้มีการประกวดผ้าทอลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ ที่นำมาประยุกต์ต่อยอดและสร้างสรรค์ในรูปแบบอื่นๆ จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน คณะผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการออกแบบลวดลายของ ชลูด นิ่มเสมอ ในการออกแบบลายหงษ์คู่ขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ โดยใช้จังหวะการซ้ำ การลดหลั่น การต่อลาย การสลับด้าน และการกลมกลืน (ชลูด นิ่มเสมอ, 2559: 200) มาใช้ในการออกแบบดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการออกแบบลวดลายหงส์คู่ขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนวรีฯ

การออกแบบลวดลายภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลปิน” ในชุดลาย
ขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนวรีฯ จากนั้นนำมาปรับประยุกต์เป็นลายหงส์คู่งามขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนวรีฯ
ได้ผลการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงการจับคู่สี 3 คู่สีสำหรับนำไปใช้เพื่อทอขึ้นรูป

จากภาพที่ 2 คือการจับคู่โครงสร้างสีเพื่อสื่อความหมาย โดยคู่สีขาว และ สีน้ำเงิน
สีขาว แปลความหมายถึงบริสุทธิ์ สีน้ำเงิน แปลความหมายถึงน้ำพระทัยของเจ้าฟ้าสิริวัฒนวรีฯ
ที่มอบลาย S หรือ ลายขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนวรีฯ ให้กับปวงชนชาวไทยในการนำไปปรับใช้กับ
ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทต่างๆ คู่สีฟ้า และ สีน้ำเงิน โดยสีฟ้าแปลความหมายถึง ความชุ่มชื้น

ในจิตใจ เปรียบดังหยาดฝนที่หลังขโลมจิตใจให้รู้สึกสดชื่น เบิกบาน สิ้นน้ำเงิน แปลความ
หมายถึง ความปลาบปลื้มปิติยินดีของปวงชนชาวไทย ที่รู้ซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรง
พระราชทานลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ ไปใช้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทต่างๆ และ คู่สีเหลือง
และ สิ้นน้ำเงิน โดยสีเหลืองแปลความหมายถึงความเจริญรุ่งเรือง สิ้นน้ำเงิน แปลความหมาย
ถึงน้ำพระทัยของเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ ที่มอบลาย S หรือ ลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ ให้กับ
ปวงชนชาวไทยในการนำไปปรับใช้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทต่างๆ

ภาพที่ 3 แสดงการทอดนั้ไหลตามคู่สี 3 คู่สี

จากภาพที่ 3 คือการนำโครงสร้างคู่สีทั้ง 3 คู่สี คือ 1) ขาว น้ำเงิน 2) ฟ้า น้ำเงิน
3) เหลือง น้ำเงินที่ได้จากการจับคู่โครงสร้างคู่สีเพื่อการสื่อความหมายที่ดี ที่เป็นสิริมงคลให้
กับชีวิต โดยการนำไปย้อมสีต้นไหลจากนั้นนำมาทอขึ้นรูปเพื่อผลิตเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์

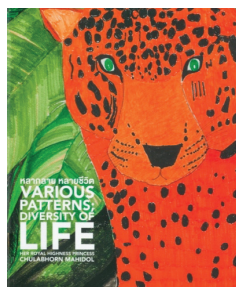
ตารางที่ 1 ผลการวิจัยการออกแบบลวดลายที่ภายใต้แรงบันดาลใจ “เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สิริ
ศิลป์” ในชุดลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ จากนั้นนำมาปรับประยุกต์เป็นลายหงส์คู่ความขอ
เจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ (N = 3)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. เป็นการออกแบบลวดลายที่ใช้จังหวะการซ้ำได้เหมาะสม	4.6.	0.57	ดีมากที่สุด
2. เป็นการออกแบบลวดลายที่ใช้การลดหลั่นของเส้นได้ เหมาะสม	4.3.	0.57	ดีมากที่สุด
3. เป็นการออกแบบลวดลายที่ใช้การต่อลายได้เหมาะสม	5.00	0.00	ดีมากที่สุด
4. เป็นการออกแบบลวดลายที่มีความกลมกลืน	5.00	0.00	ดีมากที่สุด

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. เป็นการออกแบบลวดลายที่มีความสวยงาม	5.00	0.00	ดีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.80	0.23	ดีมากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลจากการประเมินด้านลวดลายที่ใช้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” ในชุดลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ ที่ประยุกต์เป็นลายหงส์คู่งามขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ พบว่า ลำดับที่ 1 คะแนนเท่ากันถึง 3 ด้าน คือ เป็นการออกแบบลวดลายที่ใช้การต่อลายได้เหมาะสม เป็นการออกแบบลวดลายที่มีความกลมกลืน และเป็นการออกแบบลวดลายที่มีความสวยงาม โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าทั้ง 3 ด้านเป็นการออกแบบที่อยู่ในระดับดีมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 5.00 ต่อมาในลำดับที่ 2 คือ เป็นการออกแบบลวดลายที่ใช้จังหวะการซ้ำได้เหมาะสม อยู่ในระดับดีมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.60 และ ลำดับที่ 3 คือ เป็นการออกแบบลวดลายที่ใช้การลดหลั่นของเส้นได้เหมาะสมอยู่ในระดับดีมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.30 คะแนน โดยทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ยรวมของทุกๆ ด้านของการออกแบบลวดลาย อยู่ที่ ($\bar{x}$) = 4.80 คะแนน

การออกแบบลวดลายภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” เพื่อเทิดไถ้องค์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในชุด“หลากหลาย หลายชีวิต” โดยใช้วิถีkreaseหัตถ์ลักษณะของสัตว์ซึ่งเป็นจุดเด่นภายในพื้นที่ตำบลห้วยประดู่อันได้แก่ผีเสื้อไหม (แมงกะปี่หรือตัวบี) ซึ่งเป็นสัตว์เศรษฐกิจสำคัญของพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมที่มีชื่อเสียงแหล่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา โดยคณะผู้วิจัยได้มีการเชื่อมโยงลักษณะเด่นของสีเส้น และลวดลายของสัตว์เข้าสู่การพัฒนาผลงานออกแบบดังภาพ

ภาพที่ 4 ภาพหลากหลาย หลายชีวิต การวิเคราะห์สู่แรงบันดาลใจในการออกแบบที่มา : สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์, (2565: ออนไลน์)

ภาพ 5 ภาพร่างลวดลายที่ได้จากแรงบันดาลใจสัตว์ภายใต้แนวคิด “หลากลาย หลายชีวิต”

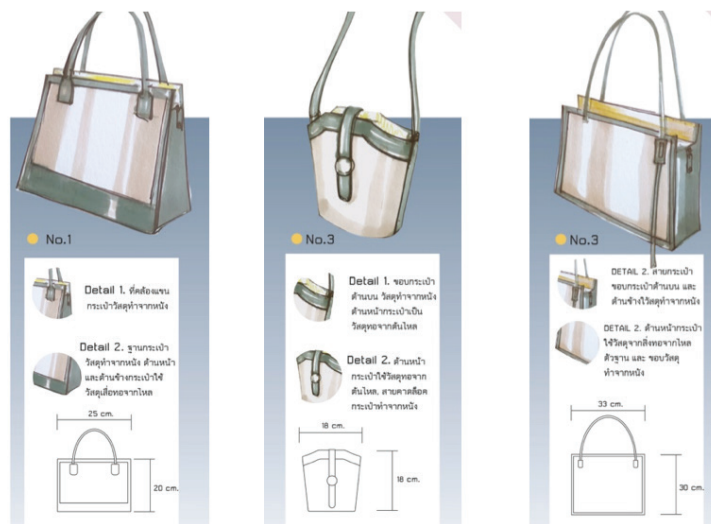
ตารางที่ 2 ผลการวิจัยการออกแบบลวดลายที่ใช้ภายใต้แรงบันดาลใจ “หลากลาย หลายชีวิต”

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เป็นการออกแบบลวดลายที่แสดงถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น	4.60	0.57	ดีมากที่สุด
2. เป็นการออกแบบที่ตัดทอนลวดลายได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.57	ดีมากที่สุด
3. เป็นการออกแบบลวดลายที่มีความสวยงาม	5.00	0.00	ดีมากที่สุด
4. เป็นการออกแบบลวดลายที่มีสีสันสวยงามร่วมสมัย	4.3	0.57	ดีมากที่สุด
5. เป็นการออกแบบลวดลายที่สามารถสานและผลิตงานได้จริง	4.00	0.00	ดีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.80	0.34	ดีมากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลจากการประเมินการออกแบบลวดลายภายใต้แรงบันดาลใจ “เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” เพื่อเกิดให้ท้องถิ่นมีเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในชุด “หลากลาย หลายชีวิต” พบว่า ลำดับที่ 1 เป็นการออกแบบด้านลวดลายมีความสวยงาม โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เห็นว่าเป็นการออกแบบที่อยู่ในระดับดีมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 5.00 ลำดับที่ 2 คะแนนเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านลวดลายที่แสดงถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น ด้านการออกแบบที่ตัดทอนลวดลายได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.60 ต่อมาในลำดับที่ 3 คือ ด้านการออกแบบลวดลายที่มีสีสันสวยงามร่วมสมัย อยู่ในระดับดีมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.60 และ ลำดับที่ 4 คือ ด้านการออกแบบลวดลายที่สามารถสานและ

ผลิตงานได้จริง อยู่ในระดับดีมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.30 คะแนน โดยทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ยรวมของทุกๆ ด้านของการออกแบบลวดลาย อยู่ที่ ($\bar{x}$) = 4.80 คะแนน

ในส่วนของการออกแบบผลิตภัณฑ์ใช้กรอบแนวคิดหลักการออกแบบ ของ นวณ้อย บุญวงศ์ ด้านเป็นการออกแบบที่มีหน้าที่ใช้สอยสะดวกสบาย การออกแบบที่มีความสวยงาม การออกแบบที่มีความแข็งแรง และการออกแบบที่เลือกใช้วัสดุได้เหมาะสม (นวณ้อย บุญวงศ์, 2542: 112) โดยผู้วิจัยนำภาพร่างผลงานการออกแบบให้กลุ่มจักสานและทอเสื่อจำนวน 18 คน และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบลวดลาย และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ จำนวน 3 ท่าน รวมทั้งหมด 21 คน คัดเลือกผลงานที่เหมาะสมซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 6 ภาพร่างการออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋า

จากภาพที่ 6 คือ การอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับขนาด และ การใช้งานของผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าคล่องแขน กระเป๋าสะพายข้าง และกระเป๋าสะพายไหล่ โดยแนวคิดในการออกแบบ คือ ความเรียบง่าย ดังนั้นรูปทรงของกระเป๋าจึงออกแบบให้มีความเรียบง่ายแต่มีความร่วมสมัย มีความสวยงาม และผสมผสานระหว่างวัสดุประเภทต้นไผ่กับวัสดุประเภทหนังซึ่งสามารถช่วยยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 3 ผลการวิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าค้างแขน กระเป๋าสะพายข้าง และ กระเป๋าสะพายไหล่

รายการ	$\bar{x}$			S.D.	ระดับ ความคิด เห็น
	กระเป๋า คล้องแขน	กระเป๋า สะพายข้าง	กระเป๋า สะพายไหล่		
1. เป็นการออกแบบให้มีหน้าที่ ใช้สอยเหมาะกับชีวิตประจำวัน	4.95	4.60	4.80	0.33	ดีมากที่สุด
2. เป็นการออกแบบที่มีความ สวยงามในด้านรูปร่าง รูปทรง	4.90	4.75	4.90	0.44	ดีมากที่สุด
3. เป็นการออกแบบที่มีความ แข็งแรงและมีความสะดวกใน การใช้งาน	4.90	4.75	4.75	0.40	ดีมากที่สุด
4. เป็นการออกแบบที่นำวัสดุ มาใช้ในการผลิต และ ขึ้นรูป ได้อย่างเหมาะสม	4.85	4.75	4.8	0.41	ดีมากที่สุด
5. เป็นการออกแบบที่สามารถ ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนได้	4.70	4.95	4.90	0.46	ดีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.86	4.76	4.83	0.41	ดีมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลจากการประเมินภาพร่างกระเป๋าค้างแขนมีความโดดเด่น
ในด้านการออกแบบให้มีหน้าที่ใช้สอยเหมาะกับชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.95
กระเป๋าสะพายข้างมีความโดดเด่นในด้านเป็นการออกแบบที่สามารถยกระดับผลิตภัณฑ์
ชุมชนได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.95 และกระเป๋าสะพายไหล่มีความโดดเด่นในด้านเป็นการ
ออกแบบที่มีความสวยงามในด้านรูปร่าง รูปทรง และ ด้านเป็นการออกแบบที่สามารถยก
กระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.90 โดยทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ยรวมด้านการ
ออกแบบอยู่ที่ ($\bar{x}$) = 4.82

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินผลการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อ
ยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” ในชุดลาย
ขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนดิษฐ์ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการต่อยอดภูมิปัญญาและการยก

ระดับรายได้ของชุมชนกลุ่มเป้าหมายดังภาพ

ภาพที่ 7 ผลงานต้นแบบผลิตภัณฑ์เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริวัฒนธรนาารีรัตน์

ผลการวิจัยพบว่าเมื่อนำลวดลายหงส์คู่ขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนธรนาารี มาประยุกต์ใช้บน กระเป๋าล้องแขน กระเป๋าสะพายข้าง และกระเป๋าสะพายไหล่โดยนำมาสร้างเป็นต้นแบบ ผลิตภัณฑ์และให้ผู้บริโภคจำนวน 50 คน ประเมินความพึงพอใจ ดังนี้

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลปิน” ในชุดลายขอเจ้าฟ้าสิริวัฒนธรนาารี

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เป็นการออกแบบให้มีหน้าที่ใช้สอยเหมาะกับชีวิตประจำวัน	4.8	0.40	ดีมากที่สุด
2. เป็นการออกแบบที่มีความสวยงามในด้านรูปร่าง รูปทรง	4.74	0.44	ดีมากที่สุด
3. เป็นการออกแบบที่มีสี และ ลวดลายสวยงาม	4.90	0.30	ดีมากที่สุด
4. เป็นการออกแบบที่มีความแข็งแรงและมีความสะดวกในการใช้งาน	4.72	0.45	ดีมากที่สุด
5. เป็นการออกแบบที่นำวัสดุมาใช้ในการผลิต และ ขึ้นรูปได้อย่างเหมาะสม	4.82	0.38	ดีมากที่สุด
6. เป็นการออกแบบที่สามารถยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนได้	4.94	0.23	ดีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.82	0.37	ดีมากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อต้นแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนในด้านการออกแบบ โดยพบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่สามารถยกระดับ

ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.94 เป็นลำดับแรก และ
พึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่มีสี และ ลวดลายสวยงามในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย
($\bar{x}$) = 4.90 ในลำดับรองลงมา และพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบด้านความแข็งแรง
และมีความสะดวกในการใช้งานในระดับดีมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.72 ซึ่งเป็น
ลำดับสุดท้าย และความพึงพอใจต่อด้านแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนในด้านการออกแบบในทุกๆ
ด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x}$) = 4.82 ค่าเบี่ยงเบน (S.D.) อยู่ที่ 0.37

ภาพที่ 8 ผลงานต้นแบบผลิตภัณฑ์เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน
วรขัตติยราชนารี

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อด้านแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้แรงบันดาลใจ
“เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” เพื่อเกิดให้องค์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน
วรขัตติยราชนารี ในชุด “หลากหลาย หลายชีวิต”

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. มีความสวยงาม เป็นไปตามแนวความคิด และ วัตถุประสงค์	4.83	0.38	ดีมากที่สุด
2. มีรูปแบบสีสันทันที่ตอบสนองต่อผู้บริโภคในปัจจุบัน	4.78	0.42	ดีมากที่สุด
3. มีประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสม	4.74	0.44	ดีมากที่สุด
4. แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	4.78	0.38	ดีมากที่สุด
5. สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์	4.86	0.35	ดีมากที่สุด
6. สามารถผลิตและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ได้	4.88	0.33	ดีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.39	ดีมากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าการประเมินผลงานในส่วนของแนวคิดในการวิจัยต้นแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” เพื่อเทิดไท้องค์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในชุด “หลากหลาย หลายชีวิต” พบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่สามารถผลิตและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ได้ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.88 เป็นลำดับแรก และ พึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.86 ในลำดับรองลงมา และพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบด้านมีประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมในระดับดีมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.74 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้าย และ ความพึงพอใจต่อต้นแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนในด้านการออกแบบในทุกๆ ด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x}$) = 4.81 ค่าเบี่ยงเบน (S.D.) อยู่ที่ 0.39

การประเมินผลศึกษาผลงานออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” ในการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก โดยศึกษาจากประมาณการผลกำไรก่อนคณะผู้วิจัยเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยคำนวณจากระยะเวลา 1 เดือน ทอเสื้อ และ จักสานชิ้นงานใช้เวลา 20 วัน วันละ 5 ชั่วโมง (100 ชั่วโมง) โดยจัดเรียงข้อมูลและเปรียบเทียบเป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 6 ผลประเมินกำไรของผลิตภัณฑ์ชุมชนภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์”

กระเป๋าทอจากต้นไหมในชุดลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ 1 ใบ	
รายการต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน
ค่าวัสดุจากต้นไหม ค่าสี ค่าหนังเทียม ค่าชิป ค่าจ้างเย็บกระเป๋า	250
ค่าแรง 5 ชั่วโมง	200
ผลิตภัณฑ์เดิมจำหน่ายผืนละ 150 บาท กำไรผืนละ 50 บาท / 1 เดือนผลิตได้ 20 ผืน	3,000
ผลิตภัณฑ์ใหม่จำหน่ายใบละ 750 บาท กำไร ใบละ 300 บาท ใน / 1 เดือนผลิตได้ 10 ใบ	7,500
กำไรผืนละ 50 บาท / 1 เดือนผลิตได้ 20 ผืน	1,000

รายการต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน
กำไรเพิ่มขึ้นจากใบละ 300 บาท ใน / 1 เดือนผลิตได้ 10 ใบ	3,000
คำนวณกำไรเพิ่มขึ้นจากสูตร กำไรหลังการพัฒนา – กำไรก่อนการพัฒนา (3,000 – 1,000 = 2,000) คิดเป็นร้อยละด้วยสูตร ผลต่างของกำไร X 100 /กำไรก่อนการพัฒนา 2,000X100/1,000	กำไรเพิ่ม 200%

หมายเหตุ 1. คิดต้นทุนค่าแรงวันละ 320 บาท/วัน (ชั่วโมงละ 40 บาท)

ตารางที่ 7 การยกระดับเศรษฐกิจฐานรากที่ได้จากผลประโยชน์กำไรของผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์ศรีศิลป์” เพื่อเทิดไถ่องค์สมเด็จพระศรีสววงศ์วัฒน วรชัตติยราชานารี

จักสานกระเป๋าสตางค์พลาสติก เทิดไถ่องค์สมเด็จพระศรีสววงศ์วัฒน วรชัตติยราชานารี 1 ใบ	
รายการต้นทุน/ค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน
ค่าเส้นพลาสติก ค่าเชิป์ ค่าสายกระเป๋	100
ค่าแรง 5 ชั่วโมง	200
ผลิตภัณฑ์เดิมจำหน่ายใบละ 150 บาท กำไรใบละ 50 บาท / 1 เดือนผลิตได้ 20 ใบ	6,000
ผลิตภัณฑ์ใหม่จำหน่ายใบละ 550 กำไร ใบละ /250 บาท ใน / 1 เดือนผลิตได้ 15 ใบ	8,250
กำไรใบละ 50 บาท / 1 เดือนผลิตได้ 20 ใบ	1,000
กำไรเพิ่มขึ้นจากใบละ 250 บาท ใน / 1 เดือนผลิตได้ 15 ใบ	3,750
คำนวณกำไรเพิ่มขึ้นจากสูตร กำไรหลังการพัฒนา – กำไรก่อนการพัฒนา (3,750 – 1,000 = 2,750) คิดเป็นร้อยละด้วยสูตร ผลต่างของกำไร X 100 /กำไรก่อนการพัฒนา 2,750X100/1,000	กำไรเพิ่ม 275%

หมายเหตุ 1. คิดต้นทุนค่าแรงวันละ 320 บาท/วัน (ชั่วโมงละ 40 บาท)

จากตารางที่ 7 และ 8 พบว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนหลังจากได้รับการพัฒนาด้านลวดลายใหม่ โดยเป็นลวดลายที่มาจากผลงานทางศิลปะของเจ้าฟ้าองค์ศรีศิลป์ทั้ง 2 พระองค์ สามารถส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทนั้นๆไว้ครอบครองส่งผลให้

สามารถเพิ่มมูลค่าราคาสินค้าได้มากกว่า 200% ซึ่งเป็นการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก
ที่มาจากผลิตภัณฑ์ในชุมชนนั้นๆ ได้อย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้
แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แบ่งส่วนการ
ออกแบบเป็น 2 ชุดแรงบันดาลใจ คือ 1) ชุดแรงบันดาลใจจากลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี
2) ชุด “หลากลาย หลายชีวิต” องค์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี
วัตถุประสงค์งานวิจัยในข้อที่ 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ว่าในชุดลวดลายขอ
เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี ประกอบด้วยโครงสร้างของลาย S จำนวน 10 แถว และมีลายหัวใจ
เป็นลายเชิง เดิมองค์เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี ประทานลายมอบให้กลุ่มทอผ้าเพื่อถอดลวดลาย
ไปมัดหมี่ จากการศึกษาพบว่ากระบวนการสร้างลายมัดหมี่คล้ายคลึงกับการสร้างลายขีด
ซึ่งการทอลายเส้นใช้กระบวนการเดียวกับการทอลายขีด ดังนั้นการออกแบบลวดลายใน
ชุดนี้หลักการวางลาย S แบบสลับข้างซ้ายขวา และวางหัวใจ 10 ดวง รอบลาย S โดย
ลายหัวใจมีขนาดลดหลั่นตามความเหมาะสม จากการนำลาย S จำนวน 2 ตัวมาวางสลับ
ด้านซ้ายขวา และ ลายหัวใจ 10 ดวง มาจัดวางองค์ประกอบใหม่ ทำให้ลาย S คู่ ที่วาง
หัวใจ 1 ดวงไว้บนยอดหัวของตัว S มีลักษณะคล้ายกับตัวหงษ์คู่ที่สวมมงกุฎหันหน้าเข้าหากัน
ทำให้เกิดเป็น “ลวดลายหงส์คู่ขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี” ในส่วนของลวดลายที่ได้รับแรงบันดาลใจ
จากชุด “หลากลาย หลายชีวิต” องค์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี
พบว่าชุด “หลากลาย หลายชีวิต” มีสไตล์การสื่อสารและสร้างงานศิลปะในรูปแบบนาอ็ฟ
เฟอหรืองานศิลปะเกี่ยวกับความสวยงามของหลากชีวิตสัตว์น้อยใหญ่ที่มีอยู่ในผืนป่าผ่าน
การใช้โทนสีสดใส การออกแบบลวดลายในชุดนี้ได้สัตว์ซึ่งเป็นจุดเด่นภายในพื้นที่ตำบล
ห้วยประดู่อันได้แก่ ผีเสื้อไหม (แมงกะปี่หรือตัวบี) ซึ่งเป็นสัตว์เศรษฐกิจสำคัญของพื้นที่ซึ่ง
เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมที่มีชื่อเสียงแหล่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา แมลงปอบ้านไร่ปักทอง
เป็อนซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่พบได้มากในพื้นที่อันมีลักษณะเด่นคือมีปีกลายน้ำตาลแต้มเหลือง
คล้ายลายเสือดาวซึ่งเป็นสัตว์ที่เป็นจุดเด่นที่สุดในทรรศการชุด “หลากลาย หลายชีวิต”
โดยผู้วิจัยได้มีการเชื่อมโยงลักษณะเด่นของสีสน และลวดลายของสัตว์ที่กล่าวถึงในข้างต้น
สู่การพัฒนาผลงานออกแบบผ่านเทคนิคการสานแบบลายขัดเพื่อการขึ้นรูป

จากวัตถุประสงค์งานวิจัยในข้อที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อต้นแบบของผลิตภัณฑ์จากชุดแรงบันดาลใจจากลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ โดยพบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่สามารถยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนได้ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.94 เป็นลำดับแรก และ พึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่มีสี และลวดลายสวยงามในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.90 ในลำดับรองลงมา และพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบด้านความแข็งแรงและมีความสะดวกในการใช้งานในระดับดีมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.72 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้าย และความพึงพอใจต่อต้นแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนในด้านการออกแบบในทุกๆ ด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x}$) = 4.82 ค่าเบี่ยงเบน (S.D.) อยู่ที่ 0.37 ซึ่งสอดคล้องกับชมจันทร์ ดาวเดือน (2558: 131) การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสตรีจากผ้าทอโบราณ บ้านผาตั้ง จังหวัดอุทัยธานี ได้กล่าวไว้ว่า ในการออกแบบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การออกแบบรูปทรงผลิตภัณฑ์และการจัดวางลวดลายลงบนผลิตภัณฑ์กระเป๋า โดยผลิตภัณฑ์ที่ดีย่อมเกิดมาจากการออกแบบที่ดี นักออกแบบต้องคำนึงถึงองค์ประกอบและหลักการออกแบบโดย หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ควรคำนึงมีดังนี้ 1) หน้าที่ใช้สอย 2) ความสะดวกสบายในการใช้งาน 3) ความสวยงาม 4) วัสดุและการผลิต ซึ่งจะเห็นได้ว่าในชุดวิจัยนี้เน้นการนำหลักการออกแบบด้านหน้าที่ใช้สอย ความสวยงาม และ วัสดุ มาเป็นข้อคำนึงหลักในการออกแบบ และผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อต้นแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนภายใต้แรงบันดาลใจ “เกิดให้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” เพื่อเกิดให้องค์สมเด็จพระศรีสวสวรรค์ วรชัตติยราชานารี ในชุด “หลากลาย หลายชีวิต” พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่สามารถผลิตและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ได้ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.88 เป็นลำดับแรก และ พึงพอใจต่อผลงานการออกแบบที่สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.86 ในลำดับรองลงมา และพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบด้านมีประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมในระดับดีมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.74 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้าย และความพึงพอใจต่อต้นแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนในด้านการออกแบบในทุกๆ ด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x}$) = 4.81 ค่าเบี่ยงเบน (S.D.) อยู่ที่ 0.39 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในชุดวิจัยนี้มีความโดดเด่นด้านการออกแบบที่สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เนื่องจากมีลวดลายที่สวยงาม แสดงถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น ที่มีการดัดทอนลวดลายได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้อง

กับซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของญานิศา ศรีบุญเรือง (2564: 100-103) แนวทางการยกระดับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเปลือกกเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าชุมชน บ้านห้วยดง ตำบลหนองหม้อ อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ที่กล่าวว่า กระบวนการให้ได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามวัตถุประสงค์ มี 3 ด้านได้แก่ 1) การศึกษาตลาดจากแรงบันดาลใจและเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น 2) การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัสดุและทักษะของช่างท้องถิ่นในพื้นที่ 3) ประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ในส่วนของการนำผลงานการออกแบบภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจในชุมชน พบว่าตลาดที่นำมาใช้บนผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นลายพระราชทานและเป็นลวดลายที่ถูกหน่วยงานในท้องถิ่นส่งเสริมและผลักดันเป็นลวดลายบนผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทต่างๆ ซึ่งผลิตภัณฑ์ชุมชนจากงานวิจัยนี้สามารถยกระดับมูลค่าด้านราคาให้เพิ่มขึ้นจากผลิตภัณฑ์เดิมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 200 ซึ่งสอดคล้องกับอัษฎางค์ รอโธสง (2559: 165) การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ลวดลายเฉพาะถิ่นงานทอเสื่อกกกลุ่มพนมรุ้งเสื่อกกและหัตถกรรม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กล่าวว่าการส่งเสริมรายได้สร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นเกิดความสมดุลในการใช้ทรัพยากรโดยการนำวัสดุในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จะเป็นการตอบสนองการสร้างระบบความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจในชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แรงบันดาลใจ “เทิดไท้เจ้าฟ้าองค์สิริศิลป์” กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชน ในส่วนของการออกแบบลวดลายสิ่งทอจากต้นไหมเป็นประยุกต์ลวดลายมาจากลายขิด ดังนั้นในการออกแบบลายควรคำนึงถึงการยก และการข่ม การเว้นจังหวะ ระยะห่างของช่องว่างในลวดลายไม่ควรห่างเกิน 5 – 7 ช่อง และการเกิดของลวดลายสามารถใช้เทคนิคการย้อมสีต้นไหมเพื่อสร้างมิติและกำหนดสีสันทันให้สอดคล้องกับเทคนิคการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะสร้างความหลากหลายให้กับวิธีการทอแบบสีพื้นได้ ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ควรมีการผสมผสานกับวัสดุประเภทอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น หนัง โลหะ ไม้ พลาสติก ซึ่งจะทำให้งานออกแบบนั้นมีความทันสมัย ซึ่งจะสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้ใช้

เอกสารอ้างอิง

- ชลูด นิ่มเสมอ. (2559). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชมจันทร์ ดาวเดือน. (2558). การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสตรีจากผ้าทอโบราณ บ้านผาตั้ง จังหวัดอุทัยธานี. คณะศิลปกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 6(1), น.131.
- ญาติสา ครีบุญเรือง. (2564). **แนวทางการยกระดับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเปลือกเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าชุมชน บ้านห้วยดง ตำบลหนองหมี่ อำเภอรำไพบุรี จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- นวลน้อย บุญวงศ์. (2542). **หลักการออกแบบ**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์. (2565). **หลากหลาย หลายชีวิต Various Patterns; Diversity of Life**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://koha.cgi.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=2013>.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2555). **อัตลักษณ์ไทย ทุนความคิด ทุนสร้างสรรค์ : ผลการสำรวจศึกษาและสังเคราะห์อัตลักษณ์ไทย 4 ภูมิภาค**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (16) ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก**. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2564 จาก <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/16-เศรษฐกิจฐานราก.pdf>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจรเข้ม้า. (2565). **แผนพัฒนาท้องถิ่น**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://www.lungpradu.go.th>.
- อัมพรศักดิ์ ร่อโรสง. (2559). **การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ลวดลายเฉพาะถิ่นงานทอเปลือกกลุ่มพรมรุ่งเรืองและหัตถกรรม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.